

Mae'r ddogfen hon yn amlinellu sut y bydd y Cyngor yn cydymffurfio â'r Safonau Iaith Gymraeg.

Safonau Darparu Gwasanaeth

- Rydym wedi darparu gohebiaeth i staff ynghylch ymateb i ohebiaeth, trefnu cyfarfodydd, ateb ffôn.
- Rydym wedi sicrhau bod staff yn cynnig y cyfle i bobl gael eu trosglwyddo i siaradwr Cymraeg wrth gysylltu â'r Cyngor.
- Rydym wedi darparu geiriad i staff i'w gynnwys mewn templedi llythyr, gan gynnig cyfle i drigolion ofyn am ohebiaeth yn Gymraeg yn y dyfodol.
- Rydym wedi rhoi neges wedi'i recordio ar y llinell Canolfan Gyswilt bod yna linell Gymraeg ar gael.
- Rydym wedi hysbysu staff sy'n trefnu cyfarfodydd cyhoeddus y dylai pob gwahoddiad i'r cyfarfod fod yn ddwyieithog, y dylid trefnu cyfieithwyr ar y pryd ar gyfer cyfarfodydd cyhoeddus ac y dylai trefnwyr cyfarfodydd cyhoeddus atgoffa pobl ar ddechrau cyfarfodydd y gallant gyfrannu yn Gymraeg.
- Bydd yr holl ddogfennau a gynhyrchir ar gyfer y cyhoedd yn ddwyieithog, gan gynnwys deunydd hyrwyddo a dogfennaeth arddangos.
- Mae'r rhyngwyneb a dewislenni ar bob tudalen ar ein gwefan yn ddwyieithog.
- Mae'r holl arwyddion yn cael eu gwirio ar gyfer cydymffurfio â'r Safonau.
- Mae arwyddion wedi cael eu gosod mewn prif dderbynfeydd i ddatgan y gall pobl gyfathrebu drwy gyfrwng y Gymraeg.
- Bydd yr holl hysbysiadau cyhoeddus a hysbysebion yn ddwyieithog.
- Bydd pob ffurflen grant a dderbynnir yn Gymraeg yn derbyn ymateb yn Gymraeg a bydd unrhyw gyfweiliadau sydd eu hangen yn cael eu cynnal drwy gyfrwng y Gymraeg (gyda chymorth cyfieithydd ar y pryd os oes angen)
- Bydd yr holl gyrsiau addysg a gynigiwn i'r cyhoedd yn cael ei gynnig yn y Gymraeg.

Safonau Gweithredol

- Sut mae'r Cyngor yn mynd i gydymffurfio â safonau gweithredol y mae'n ddyletswydd arnom i gydymffurfio â nhw:
- Rydym wedi cynhyrchu polisi ar ddefnyddio Cymraeg yn fewnol er mwyn hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r iaith ac mae'r ddogfen hon wedi cael ei chyhoeddi ar ein mewnwrwyd.
- Rydym wedi cyflwyno proses AD lle gofynnir i'r holl staff a ydynt yn dymuno derbyn eu contract cyflogaeth yn y Gymraeg.
- Rydym wedi gofyn i bob aelod o staff a ydynt yn dymuno derbyn gohebiaeth ar bapur yn ymwneud a'u cyflogaeth ac sydd wedi'i gyfeirio atynt yn bersonol (yn Gymraeg).
- Rydym wedi gofyn i bob aelod o staff a ydynt yn dymuno derbyn gohebiaeth ar bapur yn ymwneud â'u hanghenion neu ofynion hyfforddiant yn y Gymraeg.
- Rydym wedi gofyn i bob aelod o staff a ydynt yn dymuno derbyn dogfennau sy'n amlinellu eu hamcanion perfformiad yn Gymraeg a byddwn yn darparu dogfennau yn Gymraeg os mai dyna yw eu dymuniad.
- Rydym wedi gofyn i bob aelod o staff a ydynt yn dymuno derbyn dogfennau sy'n amlinellu eu cynllun gyrfa yn Gymraeg a byddwn yn darparu dogfennau yn Gymraeg os mai dyna yw eu dymuniad.
- Rydym wedi gofyn i bob aelod o staff a ydynt yn dymuno derbyn ffurflenni sy'n cofnodi ac yn awdurdodi gwyliau blynyddol, absenoldeb o'r gwaith ac oriau gwaith hyblyg yn y Gymraeg.
- Mae'r staff yn gallu gwneud cwynion yn Gymraeg drwy'r drefn gwyno gorfforaethol ac mae hyn wedi cael ei gyhoeddi i'r staff.
- Mae Gweithdrefn Gwyno Corfforaethol y Cyngor yn datgan eisoes y gall staff wneud cwyn yn y Gymraeg ac mae ganddynt hawl i ymateb i gŵyn a wnaed amdanynt yn Gymraeg. Mae'r staff wedi cael gwybod am yr hawl honno.
- Bydd yr holl staff yn cael cynnig cyfle i gynnal unrhyw gyfarfodydd ynglŷn â chwynion a wneir yn eu herbryn yn y Gymraeg (gyda neu heb ddefnyddio cyfieithydd)
- Bydd unrhyw gofnod o benderfyniad sy'n ymwneud â chwyn yn erbyn aelod o staff yn cael ei gyhoeddi yn y Gymraeg (a bydd unrhyw gyfarfod dilynol yn cael ei gynnal yn Gymraeg).
- Mae ein polisiâu Adnoddau Dynol yn datgan y gall staff ymateb yn Gymraeg i unrhyw honiadau a wneir yn eu herbryn.
- Mae meddalwedd cyfrifiadurol ar gyfer gwirio sillafu a gramadeg wedi cael ei ddarparu i bob aelod o staff sy'n siarad neu'n dysgu Cymraeg a darperir rhyngwynebau Cymraeg ar gyfer meddalwedd (megis Microsoft Word).
- Rydym wedi cyfieithu testun ein hafan mewnwrwyd i'r Gymraeg.
- Mae unrhyw dudalennau ar y fewnwrwyd sydd â thudalennau cyfatebol yn Gymraeg yn cynnwys dolen gyswllt uniongyrchol i'r dudalen Gymraeg.

- Mae tudalennau wedi eu creu ar y fewnwyd sy'n darparu gwasanaethau a deunydd cefnogi i hyrwyddo'r iaith Gymraeg a chynorthwyo staff wrth ddefnyddio'r iaith Gymraeg.
- Mae'r rhyngwyneb a dewislenni ar y fewnwyd yn Gymraeg.
- Mae'r Cyngor wedi cynnal asesiad o sgiliau iaith Gymraeg gweithwyr trwy hunanasesiad.
- Mae'r Cyngor yn hyrwyddo cyfleoedd yn ystod oriau gwaith i weithwyr dderbyn cyrsiau Cymraeg sylfaenol
- Mae'r Cyngor yn darparu cyfleoedd i staff sydd eisiau ymhelaethu ar eu hyfforddiant Cymraeg sylfaenol trwy gynnig hyfforddiant pellach.
- Mae'r Cyngor wedi datblygu modiwl e-ddysgu, er mwyn codi ymwybyddiaeth staff o'r iaith Gymraeg.
- Darperir gwybodaeth i godi ymwybyddiaeth o'r iaith Gymraeg i bob aelod o staff newydd.
- Rydym wedi darparu geiriad i staff i ddefnyddio ar eu llofnod e-bost, i hysbysu pobl os ydynt yn siaradwyr Cymraeg rhugl neu'n ddysgwyr.

Safonau Llunio Polisi

- Byddwn yn hysbysu rheolwyr i ystyried effeithiau unrhyw bolisi newydd (neu ddiwygiadau i'r polisi) ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r iaith Gymraeg a sicrhau nad yw'r iaith Gymraeg yn cael ei thrin yn llai ffafriol na'r Saesneg.
- Pan fydd polisi newydd yn cael ei lunio, byddwn yn sicrhau bod yr holl reolwyr yn ymwybodol o'r angen i ystyried effeithiau penderfyniadau polisi ar yr iaith Gymraeg. Bydd hyn yn cael ei wneud drwy gyflwyno adran ar adroddiadau ffurfiol y Cyngor a fydd yn dangos pa fath o ystyriaeth sydd wedi'i roi i'r iaith Gymraeg.
- Os caiff ymchwil ei gomisiynu a fwriedir i gynorthwyo gyda llunio polisïau, byddwn yn sicrhau bod yr ymchwil yn ystyried sut y gellir gwneud y penderfyniad polisi er mwyn sicrhau nad yw'n cael effaith negyddol ar yr iaith Gymraeg.
- Byddwn yn rhoi gwybod i reolwyr er mwyn sicrhau bod unrhyw ymgynghori ar bolisïau yn cynnig cyfle i bobl wneud sylwadau ar effeithiau unrhyw bolisïau newydd ar y defnydd o'r iaith Gymraeg.
- Byddwn yn cyhoeddi polisi ar ddyfarnu grantiau

Cadw Cofnodion

- Byddwn yn cadw cofnod o nifer y cwynion a dderbyniwn mewn perthynas â chydymffurfio â'r Safonau a byddwn yn adrodd yn ôl i Gomisiynydd y Gymraeg yn flynyddol.
- Byddwn yn cadw copi o'r cwynion ysgrifenedig a gawn ac yn cysoni unrhyw gwynion a fydd yn cael eu cadw'n ganolog gan y Tîm Cyfathrebu.
- Byddwn yn cadw cofnod o nifer y gweithwyr sydd â sgiliau iaith Gymraeg drwy roi'r wybodaeth ar ein systemau Adnoddau Dynol.
- Byddwn yn cynnal archwiliad blynyddol o nifer y swyddi lle mae sgiliau iaith Gymraeg yn hanfodol, angen eu dysgu pan y cânt eu penodi i'r swydd, lle maent yn ddymunol a lle nad yw sgiliau Cymraeg yn angenrheidiol.